

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNÍ

Založení farmy	2003
Specializace	Ekologický chov dobytka
Rozloha farmy	250 ha
Počet zaměstnanců	10
Rok založení agrolesnických ploch	2018-2019
Adresa	Turová, katastr obce Budča (okres Zvolen)
Webová stránka	www.farmaturova.sk

Farma Turová se **chovu masných plemen skotu** věnuje od roku 2006. Od roku 2008 je celý chov registrován v **systemu ekologického zemědělství**, kde je nutné dodržovat přísná pravidla. Farma hospodaří na zhruba 235 hektarech zemědělské půdy, která slouží jako krmivová základna pro dobytek. Od začátku byl hlavním produktem farmy masný dobytek a v menší míře bio-seno. Vzhledem k neexistenci jatek, která by byla schopna porážet skot v BIO kvalitě, byla všechny jejich zvířata obvykle smíchána se zvířaty z neekologického chovu v jednom kamioně, který je odvezl na porážku nebo další výkrm do zahraničí. Uvedená **mezera na trhu je inspirovala k výstavbě ekologických jatek určených k porážce hovězího dobytka.**

Farma se dlouhodobě věnuje **výrobě a obchodu s balíkováným senem**. Od roku 2006 provozují na farmě **chov dojných krav** a od roku 2008 je celá farma provozována v systému ekologického zemědělství. V roce 2013 byl na farmě spuštěn **provoz jatek na zpracování dobytka z ekologického chovu**. Farma nemá zkušenosti s pěstováním stromů a s agrolesnickými opatřeními.

První Agrolesnické postupy začali aplikovat v období 2013-2014, a to úpravou stávajících zarostlých původních pastvin. Při jejich čištění nebyla realizována celoplošná likvidace stávajících dřevin, **ale cílené čištění náletových dřevin a úprava větví stávajících solitérních stromů**. Hlavním účelem této činnosti bylo prosvětlení porostů a umožnění růstu pastvy. Součástí "rekultivace" byla i úprava dřevin odstraněním spodních větví, aby plocha pod nimi byla přístupná mechanizaci. Zároveň byl realizován **klasický přisev kulturních trav**. Celý postup byl realizován intuitivně s cílem získat pastevní plochu, která by byla pro zvířata v teplém letním období vhodnější. Takto získané plochy byly "deklarované" jako plochy způsobilé na platbu ve vztahu k Zemědělské platební agentuře.

- Na základě ověřených postupů (čištění náletových dřevin, prosvětlení porostu a další) by chtěli uplatnit tyto činnosti ve větším rozsahu i na dalších plochách. Očekávají zkvalitnění pastvy pro svůj dobytek.
- Zároveň by chtěli uvedený postup aplikovat i na plochách, které jsou využívány prvotně ke kosení.
- Postupně by chtěli přistoupit i k čištění původních historických teras a vytvoření/obnovení původní pásové dřevinné vegetace v katastrálním území Kašová Lehôtka.

V minulosti na farmě postupovali čistě intuitivně. S pojmem agrolesnictví se poprvé setkali v létě 2019. Informace byly následně čerpány z internetu. Dotace nebyly pobírány.

Podle jejich názorů by bylo vhodné, aby se agrolesnictví kombinovalo i s ostatními opatřeními zvyšujícími ekologickou hodnotu krajiny, jako jsou opatření pro zadržení vody v krajině resp. zemědělské postupy vhodné do agrolesnictví. Z tohoto důvodu je třeba připravit školení/kurzy, kde by bylo možné získat praktické rady pro provádění těchto opatření.

ZPŮSOB ZALOŽENÍ AGROLESNICKÝCH POROSTŮ

Jak již bylo uvedeno, farmáři postupovali intuitivně a na základě vlastních zkušeností. **V závislosti na charakteru původních - ponechaných stromů byl dodržován spon cca 10-15 m. Vyvětovacími pilami pak byly odstraňovány větve ve spodních etážích.**

HROZBY/VÝZVY/DOPORUČENÍ

- Velký problém představuje **enormně přemnožená černá zvěř**, která upravené plochy vícenásobně rozryla, čímž je do značné míry znehodnotila.
- **Nevhodná legislativa a nepochopení záležitostí ze strany úřadů představují hlavní hrozby.**
- Výzvou bude proto úprava legislativy, zařazení agrolesnických systémů mezi plochy způsobilé na platbu ze strany Zemědělské platební agentury, vypracování správných praktik a postupů a jejich propojení s opatřeními pro zadržení vody v krajině.

Během úpravy zarostlých (bílých) ploch se farma často dostala do sporu se Zemědělskou platební agenturou. Z důvodu naplnění smyslu agrolesnictví, přistoupili k "rekultivaci" takovýchto ploch citlivě a ponechali potřebné solitérní dřeviny, Zemědělská platební agentura jim však kvůli tomu vícekrát snížila uznanou výměru. Bylo to zejména v případech, kdy plocha byla posuzována leteckým snímkováním. Při tomto způsobu kontroloři pravděpodobně nejsou schopni posoudit rozsah zemědělské činnosti pod korunami stromů, i když se tam nachází zapojený travní porost, který je intenzivně využíván jako pastvina.

PLÁNY DO BUDOUCNA

V budoucnu by na farmě chtěli pokračovat v **dočišťování tzv. „bílých ploch“ silvopastorálním způsobem**. Zároveň mají zájem ověřit možnosti kombinace agrolesnictví s opatřeními pro zadržení vody v krajině. Vzhledem k zaměření farmy na produkci bio-sena, **chtějí přistoupit i k založení pásů dřevin, které by měly být cíleně zakládány po vrstevnicích**.

RADA NA ZÁVĚR

Osobní doporučení farmáře z Turovej:

„ Vzhledem k propojení zemědělství a lesnictví je nezbytné, aby farmář získal základní znalosti z oblasti lesnictví, resp. krajinářství.“

KLÍČOVÁ SLOVA

Ekologické zemědělství, chov dobytka, silvopastorální systémy, pastviny

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

